N°. 2609 — 1855.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG 26 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 24 November.

Gisteren zijn de beraadslagingen over hoofdstuk V (Binnenlandsche Zaken) in de Kamer voortgezet. De afdeeling Waterstaat en Publieke Werken heeft eene vrij lange reeks van leden het woord doen voeren.

De heer Westerhoff ziet op tegen het stelsel van subsidie te verleenen. Hij vreest dat de minister van Binnenl. Zaken de groot-almoezenier van het rijk zal worden.

De heer Hoffman is beducht dat de werken, die aan het maassluische diep zijn aangevangen, den waterweg van Maassluis zullen belemmeren ten voordeele van den Hollandschen.

De heer Thorbecke brengt uitvoerig ter spraak de klagten, die alom in Noord-Brabant en Limburg worden gehoord met betrekking tot de dikwerf gestremde vaart op het Zuid-Willems-kanaal en op de Maas. De Belgen tappen de Maas af om 15,000 bunders land te irrigeeren. Zulks veroorzaakt dat de Maas en het Kanaal, bij gebrek aan genoegzaam water, dikwerf niet bevaarbaar zijn. Heeft België daartoe het regt? Ongetwijfeld neen. Want het traktaat van 1834 bepaalt, dat nooit geene belemmering mag worden gebragt aan de scheepvaart; en het traktaat van 1843 wil, dat geene nieuwe water tapping of geene nieuwigheid mag worden toegestaan, die eenige wijziging zoude brengen in de rivieren. België kan ons niet tegenwerpen, dat ook ten onzent water wordt getapt uit het Zuid-Willems Kanaal. Immers dat water is gering, slechts voor enkele honderde bunders. Daarbij is gezorgd, dat het weer in 't kanaal terug vloeit.

Maar er is nog een ander bezwaar. De aftappingen uit het kanaal en de Maas vloeijen in de Tongreep en de Dommel en bederven aldaar vele weilanden langs beide rivieren gelegen. De schade daaruit voortvloeijende is zeer groot en de klagten daarover zijn algemeen. Kan het gouvernement zich die zaak niet aantrekken? Het water dat de Maas en het kanaal te weinig hebben, wordt in het zuiden van Noord-Brabant door Dommel en Tongreep te veel aangevoerd, meestal plotseling, zoodat er niet zelden voor de landlieden geen tijd is om wat in de weilanden aanwezig is voor schade te behoeden.

Over dit laatste bezwaar heeft de heer Thorbecke niet gesproken; maar wij hebben gemeend ter dezer gelegenheid daarop andermaal de aandacht te moeten vestigen. Daarentegen heeft de heer Thorbecke ook gewezen op het misbruik, dat telken jare de Zuid-Willems-vaart voor langen tijd gesloten wordt.

De heer Wintgens komt met den heer Hoffman tegen de werken van het massluische diep op. Hij vreest dat die werken schadelijk zijn voor de haven van Maassluis. die dreigt verloren te gaan en voor de sluizen van Delfland. Hij vraagt of de zeeweg naar Rotterdam in gevaar is? En klaagt dat men die werken heeft begonnen, zonder de belanghebbenden te hooren. Hij beweert, en daarop drukt hij sterk, en wij hopen dat de heer Wintgens zijn beginsel in belangen van eene andere orde niet zal uit het oog verliezen dat: *in een vrij land ook de minderheden regt hebben op eerbiediging hunner belangen* en dat de kleinen niet mogen worden opgeofferd aan de grooten.

Na den heer van Goltstein, die den heer Westerhof ondersteunt in zijne bestrijding der subsidiën, werden deze verdedigd door den heer Mackay, die opmerkt, dat men de subsidiën aan de waterwerken en wegen gegeven, niet moet gelijk stellen met subsidiën aan de nijverheid. Hij keurt het stelsel, ten onzent daaromtrent gevolgd, goed; maar het is eene andere vraag of het niet wordt overdreven — wat hij niet beslist. Hij dringt verders aan op eene algemeene wet voor den waterstaat; op de behoefte om niet slechts op het *waterhoudend*, maar tevens op het *waterkeerend* belang te letten, opdat niet het voordeel van den handel en scheepvaart ook bezorgd worde voor de belangen der ingelanden. Hij verlangt voorziening gebragt in de ongerieven van het kanaal van den Steenenhoek, die den waterspiegel van de Merwede verhoogd hebben en wijst ten slotte op het jammerlijk gebrek aan politie, dat op onze spoorwegen heerscht.

Na den heer Dirks, die de subsidiën verdedigt, treedt de heer Hoynck van Papendrecht op tegen den heer Wintgens, over de werken van 't maassluische diep. Hij merkt op, dat hier geen quæstie is van Rotterdam te bevoordeelen ten schade van Maassluis; maar om den grooten weg van zee naar den Rijn, die aan 't verzanden is, open te houden. Overigens blijkt uit de stukken, door de Regering medegedeeld, dat Maassluis er niet bij lijden zal.

De heeren van Nispen van Sevenaer en Strens brengen nog eenige aanmerkingen in 't midden ten voordeele van het stelsel der subsidiën; terwijl de heer van der Linden met warmte het beginsel van den heer Wintgens bestrijdt, dat het algemeen belang door de Regering niet zou mogen worden behartigd, zonder vooraf verlof verkregen te hebben van deze of gene partikulieren.

Na al het besprokene was de taak van den minister van Binnenlandsche Zaken gemakkelijk. Hij merkt op dat er slechts een enkel woord gezegd is over het hooge cijfer dezer afdeeling. Hij ontvouwt en verdedigt het subsidie stelsel, dat al meer en meer goede vruchten voortbrengt.

Hij betuigt dat bij de werken in de Maas de belangen van Maassluis niet worden voorbijgezien. Daar is geen nieuw werk. Sinds 1829 is de zaak onderzocht. Er wordt niets meer beoogd dan het *herstel* van den zeeweg, gelijk hij vroeger was. Mogt het blijken dat daardoor schade wordt geleden, dan zal de Regering daarin voorzien.

Hij deelt den heer Thorbecke mede, dat de minister van Buitenlandsche Zaken omtrent de quæstie van de aftapping van de Maas en het Zuid-Willems-kanaal onderhandelingen heeft geopend met het belgische gouvernement. Onze belangen zullen met klem en nadruk worden behandeld. Ook zal men voorzieningen trachten te nemen om te verhoeden, dat de sluiting van het kanaal, die jaarlijks plaats hebben moet, niet te lang duurt.

Hij betwijfelt het niet, of de waterstaat behartigt bij de werken tot verbetering der rivieren tevens de belangen der ingelanden. De zaak van de politie op de spoorwegen acht hij overdreven voorgesteld. Het doet ons leed. Want ieder klaagt met alle reden over 't gemis van politie. Men is letterlijk overgeleverd aan de willekeur der administratiën. Na nog eenige aanmerkingen worden de algemeene beraadslagingen gesloten.

Bij art. 70 uit de heer van Nispen het verlangen, dat de *f* 100,000, aangevraagd voor de sluizen te Dalem, van de begrooting mogen verdwijnen, om de zaak in eene bijzondere wets-voordragt te behandelen; welk verlangen, door den heer Storm van 's Gravesand bestreden, verdedigd wordt door den heer Thorbecke. De heer de Poorter maakt daarvan een amendement, alhoewel het reeds door den heer van Nispen was voorgesteld. Het wordt, na eenige woordenwisseling, aangenomen met 48 tegen 14 stemmen.

Aanstaanden dingsdag, 27 November, zal in de kerk van de H. Joannes en Ursula, op het Beggijnhof, eene plegtige *heilige Mis* worden opgedragen voor de *overledene werkende leden*, *weldoeners* en *alle begravenen* door *»het genootschap van Barmhartigheid.*" Daarbij zal eene rede gehouden worden door den hooggeleerden Heer Mgr. *C. Broere*, cere-kamerheer van Z. H. Pius IX en professor in 't seminarium te Warmond. De kollekte zal geschieden ten behoeve van het genootschap, dat wij dringend aanbevelen aan de godsdienstige belangstelling van onze geloofsgenooten. Het is bekend dat dit genootschap zich belast met de zorg om onze armen, naar het voorbeeld van Tobias, eene voegzame begrafenis te bezorgen. Maar minder algemeen bekend is het, hoe de christelijke liefdadigheid van dat genootschap heilzaam werkt onder de behoeftigen, menig arm gezin troost en sterkt bij het open graf van hunne dierbaarste betrekkingen, en het in de moeijelijkheden van hun toestand, tot christelijke begraving dier overledenen, de bereidvaardigste hulp verleent, zich met al de zorg belastende, die, in dergelijke omstandigheden, de droefenis der behoeftige familiën al te dikwerf verhoogt. Het genootschap doet met geringe middelen veel goed. Edoch in den tijd dien wij beleven, die door armoede en ziekte velen ten grave sleurt, heeft het »genootschap van barmhartigheid" meer dan ooit behoefte aan ondersteuning. En het is daarom dat wij daarop de aandacht vestigen, opdat onze weldadige geloofsgenooten het milddadiglijk mogen gedenken.

Men schrijft ons uit Sta Maria (midden-divizie van Kuraçao), dd. 27 Okt. jl.:

»Ik meen u geen ondienst te doen het volgende van Kuraçao te melden: Woensdag morgen, den 17 dezer, omstreeks 8½ ure sloeg de bliksem in de r. k. kerk van de gemeente Sta Maria, gelegen in de midden-divizie dezes eilands. Het ongeval had plaats op het oogenblik dat de pastoor dier gemeente, de Wel Eerw. heer B. Smit, zich met eenige kinderen in de sakristij bevond. De bliksem, die langs den oostgevel in de kerk viel, verbrijzelde bijna alles wat op het altaar stond, ontstak een der kaarsen, deed eene andere smelten, baande zich op twee of drie plaatsen een doortogt door den muur in genoemde sakristij, wierp daar den pastoor en een der jongens schier bewusteloos ter aarde, verbrijzelde ook daar alles wat hij ontmoette, en nam op twee plaatsen zijnen uitweg door de zijmuren, die even als de gevel vrij wat geleden hebben. De jongen, die bij den pastoor was, is, hetzij door het springen der steenen, hetzij ten gevolge van zijnen val, ligtelijk aan het hoofd gewond, terwijl de pastoor door den gloed van het vuur aan oogen en ooren eenig letsel heeft bekomen. Gelukkig had de Wel-Eerw. heer F. J. van Blarcum, kapellaan aldaar, te midden der algemeene ontsteltenis zijne tegenwoordigheid van geest behouden, en bragt dus op 't oogenblik zelf des ongevals de eerste en best mogelijke hulpmiddelen aan, terwijl de snelle en vaardige geneeskundige hulp van den heer H. M. van Rhijn, officier van gezondheid 1e klasse alhier, alle hoop geeft dat de gevolgen van geen nadeeligen invloed zullen zijn voor den Pastoor noch voor den jongen, die zich in zulk een groot gevaar hebben bevonden; want men mag het als een wonder beschouwen, dat beiden niet op de plaats zijn dood gebleven, zoo nabij bevonden zij zich in den loop welken de bliksem genomen heeft.

»Maandag morgen den 22 dezer omstreeks negen ure zeilde de *Raphaël*, kapt. Duykens, onze haven binnen; de vijf liefdezusters en alle overige passagiers, waren gezond en alles was wel aan boord; den volgenden dag echter gingen gemelde religieusen naar een optrekje, genaamd *Morgenster*, een half uur van de Willemstad gelegen, om aldaar in de frissche buitenlucht eenige weken te verblijven, wijl de gevreesde vijand van alle versche Europeanen, de gele koorts namelijk, nog een groote en treurige rol onder onze hollandsche matrozen speelt. Z. M. oorlogs fregat *Prins Alexander* blijft om dezelfde boven vermelde reden, rondom ons eiland kruisen, zonder onze haven aan te doen; thans is het van Aruba naar Bonnaire gestevend, zullende daar eenigen tijd verblijven.

»In de laatste dagen heeft zich onder de slaven alhier eene hevige aandrift tot zelfs bevrijding getoond; ettelijke malen zijn er met booten, van 5 tot 7 bemand ontsnapt, aan hunne eigenaars en aan die der booten, welke zij ter ontsnapping geleend hadden, de hartelijke groeten nalatende, met vermelding, dat zij behouden aan vrijen bodem zijn aangekomen, en dat zij zullen zorgen bij de eerste gelegenheid de geleende boot te vergoeden; troostvolle en welleyende boodschap!.... Voortdurend blijft de vrees voor de cholera ons gaande houden, wijl zij ons vrij nabij is, en steeds meer en meer nadert; het gouvernement heeft daarom alle wijze maatregelen in acht genomen om ze te weren, of bij onverhoopt uitbreken ze zooveel mogelijk in haren woedenden voortgang te stuiten.

»Sinds den moord, aan een onzer matrozen voor eenige maanden alhier gepleegd, hooren wij niets meer betrekkelijk den dader van dit verschrikkelijk feit; het schijnt dat onze waakzame politie den moordenaar maar niet op 't spoor kan krijgen. Als deze ongelukkige ontsnapping maar de deur niet openzet voor meer zulke onwaardige schermutselingen! God verhoede zulks.

Wij vinden in het brusselsche blad *le Thélégraphe* het volgende over

De staatkundige partijën in Nederland:

»De oorlog in het Oosten, met zijn schrikwekkende tooneelen, heeft een jaar lang de publieke aandacht bij uitsluiting tot zich getrokken. Er is uit voortgesproten dat de binnenlandsche staatkunde der verschillende europeesche Staten ontglipte aan de oplettendheid van het nadenkend publiek, dat de beweging der partijën nagaat. Nederland is een dier Staten, die een bijzondere studie verdienen, en men heeft ongelijk zich er zoo weinig mede te bemoeijen. Zijne rijkdommen, ligging en veel opleverende koloniën geven het een groote belangrijkheid. Wel is waar gaat de landstaal de grenzen niet over, waardoor de vreemde schrijvers moeijelijk nasporingen kunnen doen, en de heerschende partijën hebben er belang bij om onze onwetendheid te doen voortduren. Zij hebben zooveel te verbergen!

»De groote fransche en belgische bladen, die er slechts in het voorbijgaan van spreken, ontvangen hunne tijdingen uit een bron, wier onpartijdigheid niet boven verdenking verheven is. Deze korrespondentiën verbloemen den bedenkelijken toestand van Nederland, geven aan de gebeurtenissen niet die belangrijke beteekenis, welke zich daaraan verbindt, en houden dus de meening van Europa in slaap. Te naauwernood hebben nu en dan eenige katholieke dagbladen een te zwakke en van partijdigheid te zeer verdachte stem verheven, om gehoord te kunnen worden. Het wordt tijd om de openbare meening beter in te lichten.

»Het geldt hier de schoonste zegepraal der nieuwere tijden: gewetensvrijheid, en voor ons Belgen hecht dit vraagstuk zich aan te levendige belangen, aan te roemrijke herinneringen en aan te ernstige voorzorgen vast, dan dat wij niet het hoogste belang zouden stellen in hetgeen in dit oogenblik aan gene zijde van den Moerdijk voorvalt. Wij herinneren tevens aan de Katholieken wat het *Journal des Débats* hun onlangs zeer christelijk toevoegde. Denkt aan het kwaad dat men u doet om niet tegen anderen zoo te handelen; herinnert u in Spanje en Italië de vervolgingen in Holland.

»Dat men vooraf wete dat in Holland het godsdienstige element het staatkundige beheerscht, hoewel deze beide zoo naauw verbonden zijn, dat het zeer moeijelijk is ze van elkander te scheiden, zonder eene algemeene en naauwkeurige kennis van den toestand.

»Wat de *Godsdienst* aangaat, zoo biedt zich de hervormde nederlandsche kerk het eerste aan, die de leer van Calvijn volgt, en waartoe het grootste gedeelte der natie behoort. Maar in haar boezem zijn de meeningen zoo verdeeld, dat iederen dag nieuwe sekten zich van de moederkerk afscheuren, welker ontbinding nabij is.

»Tegenover haar staat een andere protestantsche meening, scherp, dweepzuchtig, en zich als verklaarde vijandin opwerpende, wil zij zich als godsdienst van Staat aangemerkt hebben. Haar aanhangers noemen zich orthodoxen of anti-revolutionnairen. Deze partij vertegenwoordigt het verouderd puritanismus. Indien hare politico-godsdienstige beginselen overwonnen, zou de beschaving tot de XVI. eeuw teruggedrongen zijn.

»Andere protestantsche sekten bestaan nog in groot getal, volgens hunne belangen en opiniën dan met deze dan met gene partij heulende.

»De nederlandsche hervormde kerk verdrukt elk die niet denkt zoo als zij, en echter schreeuwt zij op alle wijzen om vrijheid van onderzoek. De anti revolutionnairen zullen nog verder gaan, zoo zij aan het bestuur komen; zij zullen vervolgen. Reeds vertoont zich hun invloed, die alle dagen toeneemt, duidelijk. De vervolgingen zijn aan de order van den dag. Vier processen van godsdienstigen aard zijn voor de regtbanken aanhangig, en dat krachtens de ongerijmde wet van 1853, een anachronismus in onze eeuw, die een waardige plaats naast de plakkaten van 1572 en 1581 inneemt.

»Wat de *staatkunde* aangaat, zoo wordt Holland door verschillende partijen verdeeld. 1°. De partij der geheime genootschappen, *Unitas*, *Welstand*, *Christelijk Hulpbetoon* en *Phylacterion* genaamd. De heer van Dam van Isselt is er het hoofd van. Deze vereenigingen hebben allen ten doel, om de katholieke bevolking, wier aantal haar bevreesd maakt, te verminderen. Deze magtige partij, zonder bepaald godsdienstig geloof, bidt het gouden kalf aan, en bedient zich slechts als voorwendsel van de godsdienst. Met beleid betreedt zij den weg, dien zij zich heeft uitgekozen, nu slinksche middelen gebruikende, om den ondergang der Katholieken in hunne maatschappelijke, geestelijke of staatkundige aangelegenheden te bewerken, dan weder brutaal handelende, al naar het nuttig schijnt.

»Zij vervolgt met volharding haren vrijheiddoodende kruistogt tegen de Katholieken, en beweert dat zij niet op gelijke regten aanspraak mogen maken. »Titels, ambten en invloed, zegt zij, zijn het erfdeel onzer vaderen, dat wij ons nageslacht ongeschonden moeten overleveren." Elk ministerie dat niet den zelfden weg op wil, wordt door haar aangevallen. Deze partij heeft verscheidene organen in de drukpers, de voornaamste zijn: *de Fakkel*, *de Nieuwsbode*, *het Zondagsblad* en *de Amersfoortsche Courant*, die zonderling genoeg, zich den naam van ultra liberale bladen aanmatigen.

»2°. De anti revolutionnaire partij, waarvan de heer Groen van Prinsterer het hoofd is, droomt de herstelling van het Protestantismus als godsdienst van Staat; om dat te verwerven wil zij aan het bewind komen, en maakt daarom oppozitie tegen elk ministerie, en daar zij in de hooge kringen gaarne gezien is, kondigt zij met veel luidruchtigheid een onbegrensde verkleefdheid voor de koninklijke magt aan, dat haar oppozitie trouweloos en gevaarlijk maakt. Niettegenstaande haar naam, schroomt deze partij niet om nu en dan revolutionaire middelen te bezigen.

»Zij is het, die, in overeenstemming met de partij der geheime genootschappen, de beweging van April 1853 tegen de Katholieken in het leven heeft geroepen. Dat het bloed toen niet langs de straten gestroomd heeft, is haar schuld niet. Eenigen tijd daarna riep de *Nederlander*, haar orgaan, in zijn onvoorzigtige blijdschap uit: nog zulk een omwenteling en wij zijn aan het bewind.

»3°. De behoudende partij is uit mannen zamengesteld, die de Grondwet van vóór 1848 terug wenschen met de goede sinecuren, die zij medebragt. Zij erkennen dat de bejaarde dame zich niet meer dan zeer moeijelijk bewegen kan; maar *zij* zouden haar wel loopen leeren. Deze partij is niet talrijk, maar heeft zekeren invloed, daar haar leden mannen van vermogen zijn, die hooge bedieningen bekleed hebben. In den regel sluiten zij zich bij de anti-revolutionnairen aan.

»4°. Tot de konstitutionneele partij behooren de gematigde liberalen; de Grondwet is hun palladium. De begaafde staatsman, de heer Thorbecke, is er het hoofd van. Toen deze partij aan het bewind was, wilde zij de levenskrachten der natie, in een enkelen bundel zamenvatten, en de godsdiensttwisten uitblusschen, die het gouvernement verlammen, en elken maatschappelijken vooruitgang beletten. Deze bedoelingen, een staatkundige en nationale rigting waardig, waren niet naar den smaak der twee verbonden partijen. Door de volkshartstogten aan te vuren, wierpen zij het liberale ministerie omver.

De Katholieken die het 2/5 van de bevolking uitmaken, nemen weinig deel aan de beweging door de andere partijen steeds gaande gemaakt. Hunne bladen verdedigen met waardigheid en bezadigd hunne zoo dikwijls vertrapte politieke en godsdienstige regten.

»Het ministerie, dat het liberale kabinet in 1853 opvolgde, is nog aan het bewind; het bestaat uit gematigde mannen, en moet bij den invloed der protestantsche partijen aan groote moeijelijkheden het hoofd bieden. Men wil het den weg der vervolging doen bewandelen; nu geeft het toe, dan weder weêrstaat het dien aandrang. In dit oogenblik zijn deze partijen over de lauwheid van sommige ministers niet voldaan, en zij bestrijden hen in hunne dagbladen openlijk en allerheftigst. Ongelukkig is het ministerie in zich zelf verdeeld en, zonderling en bedroevend genoeg, de *Nieuwsbode*, het *Zondagsblad*, en andere bladen der protestantsche oppozitie ontvangen mededeelingen van sommige ministers tegen hunne ambtgenooten gerigt, die van te veel verdraagzaamheid verdacht worden. De heer van Hall, minister van Buitenlandsche zaken, staatsman van verzoenenden aard en veel bekwaamheid, wordt het ergst mishandeld. Hij heeft een verdediger gevonden in den *Constitutionneel*, een onlangs te 's Hage opgerigt dagblad, welker verschijning en fiksche redaktie de verbonden partijen verbitterd heeft. Onder dien indruk heeft het *Zondagsblad* een programma gegeven van dezen inhoud:

»»Nederland is een protestantsch land; het Protestantismus moet de heerschende godsdienst worden, en behalve den minister van R. K. Eeredienst moeten alle ministers protestantsch zijn.

»»Van het hoofd des Staats af tot deurwaarders en veldwachters toe, moeten alle ambtenaren protestantsch zijn.

»»De Katholieken moeten van alle ambten uitgesloten worden, door het feit alleen dat zij katholiek zijn.

»»Dit systeem maakt de nationale politiek van het land uit, en elk ministerie dat dit niet wil begrijpen, kan niet aan het bewind blijven."

Het is onnoodig om op het gewigt van zulk geschrift te wijzen in een land waar, wij herhalen het, 2/5 der inwoners katholiek zijn.

»Op dit oogenblik is er sprake van om den gouverneur-generaal van Indië te vervangen. De generaal de Steurs, oud-gouverneur der Molluksche eilanden en thans opper-kommandant van het O. I. leger, werd met die hooge betrekking gedoodverwd. Te naauwernood was die bedoeling bekend of de *Nieuwsbode* viel haar met ongehoorde hevigheid aan.

»»De generaal de Steurs, zoo schreef het blad, is ongetwijfeld een bekwaam en achtingswaardig man, maar hij dient ter zijde te worden gesteld, want hij is Katholiek." Als de haat zoo ver gedreven wordt, ontaardt hij in razernij; men kan het zien aan de volgende zinsnede uit den *Nieuwsbode*: »De benoeming van den katholieken heer de Steurs tot Gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië zou het Protestantismus in Holland in gevaar brengen."

»*De Fakkel*, die vrijbuiter der pers, gaat nog ver... Hij voorspelt onder den indruk dezer aangelegenheid val van het huis Nassau. Reeds in 1853 dreigde hij met het lot der Stuarts en Bourbons, zoo het niet gedragslijn, door de protestansche partij aangewezen, vol...

»Men ziet de gevolgen van het programma van *Zondagsblad*. De quaestie komt hierop neder: Zal ministerie onder het juk der vervolgingspartij doorg... of niet? Wij herinneren wat onlangs in Zweden der begaafdste protestantsche predikers, de heer Mo... zeide: Schande over de roomsche vervolging, driew... schande over de protestantsche. Wij voegen er b... Schande over de kerkelijke vervolging, driewerf scha... over de liberale onderdrukking.

»Holland is op een gevaarlijken weg, aan het ei... waarvan zich de burger-oorlog vertoont."

Thans ziet het licht het eerste rapport der Staats-k... missie, benoemd bij kon. besluit van 29 Nov. 18... tot het voorstellen van maatregelen ten aanzien van slaven in de ned. koloniën. Dit rapport is op last den minister van Koloniën uitgegeven en betreft in eerste plaats Suriname. Het ontwikkelt de reden waarom de Staats-kommissie vermeent tot opheffing slavernij te moeten adviseren. Zij stelt vervolgens de ginselen vast, waarop haars inziens het te beramen em... cipatie-plan rusten moet, om voor Nederland aanneme... te zijn. Zij komt dienvolgens tot de volgende beginsel... 1°. Geene emancipatie van staatswege, zonder vooraf... gane schadeloosstelling; 2°. teruggave zoo veel doen... door de geëmancipeerden aan den Staat van de ko... van hunne vrijmaking en maatschappelijke vestigin... 3°. bevoegdheid van den wetgever, om te bepalen hoedanige wijze aan die voorwaarde zal worden volda... 4°. bevoegdheid en verpligting van den wetgever om zorgen, dat de opheffing der slavernij bevorderlijk aan de eischen van godsdienst, beschaving en stoffeli... welvaart, of, zoo men hier onteigening op Staatsge... wil zien, dat de onteigening werkelijk ten algemee... nutte strekke. De kommissie meent nopens laatstgem... punt, dat het niet genoeg is de slaven op eens vrij verklaren en hun de bevoegdheid te laten, om de v... heid in barbaarschen zin te genieten; zij moeten op d... weg geholpen worden, om de vrijheid in maatschap... lijken zin, in eenen zin, die in de slavernij niet best... te leeren kennen, met al de verpligtingen die zij ople... De zamenwoning der geëmancipeerden moet bevorder... hunne uiteenrukking verhinderd worden. Het grondbe... door de geëmancipeerden moet niet worden eene kwe... school voor luiheid, en eene aanleiding om zich te o... slaan van de heilzame banden van het beschaafd lev...

Bij den minister van Finantiën is van een kathol... priester, onder het postmerk 's Hertogenbosch van d... 21sten dezer, als teruggave aan 's Rijks schatkist, e... som van honderd zeventig gulden ontvangen.

Men verneemt, dat niet, zoo als door sommige b... den gemeld is, de zaak van Jhr. M. Salvador en S. F... gers den 4 Dec. op het beroep in kassatie voor Hoogen Raad zal behandeld worden, maar dat dien voor de regtbank te Amsterdam zal dienen de zaak Jhr. M. Salvador, betreffende het in een openbaar blad honen der regtbank te Haarlem. *(H. Ct.)*

Op den sterre-toren te Bilk, bij Dusseldorp, is in sterrebeeld de *Visschen* eene tot heden onbekende ontdekt met veranderlijk licht, die men den naam *T Piscium* heeft gegeven.

Z. M. heeft den heer E. W. van Dam van Isselt, op verzoek eervol ontslag verleend als schoolopziener in achtste schooldistrikt van Gelderland, onder dankbetui... voor de in die betrekking gedurende vele jaren bewe... diensten.

LEIDEN, 22 Nov. Dezer dagen opende prof. Kai... zijnen kursus over populaire astronomie met eene voering ter bestrijding der beginselen, vervat in programma van het nieuwe tijdschrift *de Dageraad*. W... zullen het niet wagen een verslag te geven van al... belangrijke dat deze redevoering bevatte, maar — on... dringend verzoek aan den hoogleeraar, dat het gespro... woord spoedig door den druk ook in ruimeren kr... worde bekend gemaakt — hier slechts den inhoud ke... lijk aanstippen. In eene keurige doch ongekunstelde voor ieder bevattelijke voordragt, toonde prof. Kai... eerst aan hoe zulk eene geheel nieuwe verlichting, de zich noemende volksvrienden van *de Dageraad* wi... aanbrengen, niet als slechts van gering belang moet acht worden, dewijl aan alles, wat elk christelijk gem... tot dusverre dierbaar is geweest en nog is, door di... ginselen (zoo zij onverhoopt waar mogten wezen), de dem wordt ingeslagen. — Vervolgens wierp spreker weg de beschuldiging, dat de beoefening der natuur... tenschappen het *materialismus* zou bevorderen, en too... door eene menigte voorbeelden uit het vak der ...

kunde ten duidelijkste aan, hoe de natuur onvoldoende is om den mensch het Goddelijk wezen in al Zijne volmaaktheden te leeren kennen en evenzeer onmagtig om hem voor zijne hoogere bestemming te vormen en op te leiden. — Ten slotte uitte spreker den wensch, ja de gegronde verwachting dat het eens uit zijne hoorders zelve zoude blijken, dat de beoefening der sterrekunde geen materialisten vormt, maar opleidt tot dubbele waardering der goddelijke openbaringen ook buiten de natuur.

(*Leidsche Ct.*)

DELFT, 22 Nov. Heden zijn de prijzen der boter alhier geweest: 1st: kwal. *f* 58 a *f* 60; 2de kwal. *f* 56 a *f* 57; 3de kwal. *f* 54 a *f* 55.

NIJMEGEN, 21 Nov. Door de arrondissement-regtbank alhier, werd op gisteren uitspraak gedaan in de zooveel gerucht gemaakt hebbende procedures *a* van kerkvoogd en notabelen der Hervormde gemeente te Alphen, en *b* die van Altforst en Appeltern, respectivelijk tegen het gemeente-bestuur van Appeltern. Met toewijzing der ingestelde vorderingen, werd in opzigt der eerstbedoelde zaak door de regtbank verstaan, dat de Hervormde gemeente van Alphen is eigenares van het tusschen partijen kwestieuse schoollocaal zooals het tegen het kostershuis der Hervormde gemeente te Alphen is aangebouwd en dat het gemeentebestuur van Appeltern, door zich, op den 19den Augustus 1852, de uitsluitende beschikking over en het gebruik van dat schoollocaal toe te eigenen, heeft gepleegd schennis van eigendoms regt, dienvolgens het gedaagde gemeentebestuur gelast, binnen tweemaal 24 uren na de beteekening van het vonnis voormeld schoollocaal te ontruimen en ter beschikking te stellen van de Hervormde gemeente te Alphen: met magtiging op den kerkvoogd dier gemeente als eischer, om bij gebreke van voldoening aan voormelden last, de ontruiming te doen bevorderen, ten koste van de burgelijke gemeente van Appeltern, des noods daartoe bijgestaan door den sterken arm; terwijl voorts het gedaagde gemeentebestuur werd veroordeeld tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, ter oorzake van de door hetzelve op 19 Augustus 1852 en sedert gepleegde onregtmatige daad, nader bij staat te begrooten, volgens de wet, en in de kosten van het regtsgeding.

Ten aanzien der zaak sub *b.* werd door de regtbank verklaard voor regt, dat de Hervormde gemeente te Altforst en Appeltern is eigenares van het schoolgebouw en van de daarbij behoorende schuur te Appeltern en dat de afbraak van voormelde schuur, door of op last van het gedaagde bestuur, op 27 Oct. 1852, daarstelt schennis van eigendom der Hervormde gemeente te Altforst en Appeltern, en mitsdien onregtmatige daad; met veroordeeling van het gedaagde gemeentebestuur tot vergoeding van schade door voorschreven handeling bij de gemelde Hervormde gemeente gerezen, nader bij staat te begrooten, en eindelijk in de kosten van het regtsgeding.

H.)

BLOKZIJL, 21 Nov. De aanvoer van boter was heden niet ruim en de prijs niet zoo willig, zoodat b steed is geworden per Ned. ℔ *f* 1.02 a *f* 1.04, per het ¼ vat *f* 21.25, per ½ vat *f* 43.

STEENWIJK, 22 Nov. De scheepvaart is voor het oogenblik geheel gestremd, ten gevolge van het menigvuldig in het Steenwijkerdiep en andere binnenwateren aanwezige ijs.

MAASTRICHT, 21 Nov. Gisteren avond laat ontwaarden de inwoners van eenige vertrekken in den zoogenaamden St.-Servaas Spijker, een der gebouwen welke bij de stad in bezit zijn, en die door het gouvernement opgevorderd worden, dat er eene verzakking plaats had. Naauwelijks hadden zij hunne woning verlaten of de vloer stortte in, en bezweek ook het gewelf van den kelder, zoodat al hunne meubelen en hun geheele huisraad in de diepte gerukt, verbrijzeld en vernield werden.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

LONDEN, 23 November. De *Times* houdt staande, dat er tusschen Zweden en de westelijke mogendheden een traktaat is gesloten. Hetzelfde blad beweert te weten, dat Rusland, door tusschenkomst van den graaf van Munster, uit eigen beweging den vrede zou hebben aangeboden.

De generaal C. Campbell vertrekt naar de Krim, om zijn kommando aldaar te hervatten.

PARIJS, 23 Nov. Z. M. de Koning van Sardinië is heden namiddag alhier aangekomen en aan het paleis der Tuileriën afgestapt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Nov. Het gebrek aan tijdingen van het oorlogstooneel blijft voortduren; het eenige nieuws is een gerucht, dat in de Oostzee een amerikaansch schip met wapenen en voornamelijk revolvers voor Rusland geladen, prijs gemaakt zou zijn.

— Men weet dat bij de opening der Magdalena-kerk, de kerk *de l'assomption* gesloten werd, die te digt bij eerstgenoemde lag. Het schijnt nu zeker dat de laatste aan de godsdienst teruggegeven zal worden, niet alleen, maar dat men er nog andere lokaliteiten bij zal bouwen of aantrekken, daar de tegenwoordige kerken de massa's niet meer bevatten kunnen.

Uit Zwitserland schrijft men dat het bestuur van Freiburg, betreffende de terugkomst van den bisschop, een rampzalig spel drijft. Men weet dat de groote raad den 18 Mei ll. besloten had, indien er tusschen de Regering en den bisschop een voorloopig vergelijk kon worden in stand gebragt, dat aan de terugkomst van den bisschop geene verdere hinderpalen zouden worden in den weg gelegd. Zoodra den bisschop en den pausselijken zaakgelastigde van dat besluit was kennis gegeven, haastten dezen zich tot eene billijke toenadering de hand te leenen.

Bereids den 9 Junij deed de bisschop te dien einde een voorstel. Ook de pausselijke zaakgelastigde verklaarde den 31 Julij, dat de bisschop van Freiburg van den Pausselijken Stoel volmagt had ontvangen, om tot een *modus vivendi* over te gaan; mogt dienvolgens zijn terugkeer plaats hebben, dan zouden de onderhandelingen wegens een konkordaat onverwijld een aanvang kunnen nemen.

De Regering heeft op beide mededeelingen volstrekt geen antwoord gegeven.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Nov. Generaal Markham, die den aanval op de Redan aanvoerde, is gisteren overleden.

— Om gedurende de lange wintermaanden de engelsche soldaten eenige afleiding te verschaffen in navolging van het Zouaven-theater in het fransche leger, zal een gezelschap boksers naar de Krim vertrekken.

— Voor de regtbank te Exeter werd voor eenige dagen eene zaak behandeld, die bij vele liefhebbers van pluimen viervoetig gedierte en bij hen die deze diersoorten geen goed hart toedragen, wegens den last dien zij dikwijls aan de buren hunner meesters veroorzaken, nog al eene belangstelling had opgewekt. Zeker iemand, diende namelijk eene klagt in, dat zijn buurman er een hofhond op nahield, die hem wegens zijn geblaf 's nachts bijna geen rust liet, maar meer nog dan over dit viervoetig dier, meenden hij reden te hebben zich over een haan te beklagen, dien de buurman in zijn kleine menagerie er ook al op nahield, want laatstgemelde vond het goed, regelmatig elke minuut zes à zeven malen te kraaijen. In zijn eisch tot voldoening voor den door hem geleden last was de klager echter zeer matig, want hij vorderde niet meer dan 1 pond sterling.

De regter, na ook de andere partij gehoord te hebben, verklaarde dat de bewoners van steden en dorpen geenszins het regt hadden om er dieren op na te houden, die het den buurlieden lastig maakten, doch van den anderen kant moesten laatstgemelden ook niet al te gevoelig zijn, maar daarentegen een tamelijk geblaf en gekraai voor lief nemen. Redelijkerwijze behoefde echter geen haan 150 maal in 25 minuten zijn alles behalve slaapverwekkend gekraai te laten hooren. De verweerder werd dientengevolge tot eene boete veroordeeld van 1 shilling, met bijvoeging dat voor elk onbetamelijk gekraai zijns haans in het vervolg zijn buurman een nieuwe klagt kon indienen.

ITALIE.

ROME, 20 November. De heer von Kisseleff, de russische gezant wordt vóór het einde van het jaar hier verwacht. Hij is, naar men weet, de opvolger van den heer von Butenieff. De heer von Kisseleff was gezant te Parijs toen de diplomatische betrekkingen tusschen Frankrijk en Rusland werden afgebroken; sinds dien tijd is hij disponibel gebleven. De Katholieken van het russische rijk hopen dat hij er niet toe zal medewerken om hunne gesteldheid te verergeren. Trouwens, Rusland hecht aan den roomsche gezants-post meer gewigt dan vroeger. De kerkelijke toestand in Polen, maakt eene meerdere werkzaamheid dubbel noodzakelijk en ook tracht Rusland zoowel te Rome als in gansch Italië sympathie voor zich te wekken.

't Is een verblijdend verschijnsel dat ook de Zuid-amerikaansche vrijstaten, hunne betrekkingen met den H. Stoel weêr aanknoopen; verscheidene hunner hebben hier zaakgelastigden. Die jeugdige republieken bewijzen hierdoor meer takt en schranderheid te bezitten dan het moederland, welks juk zij hebben afgeschud, en 't is opmerkenswaard dat, terwijl in Spanje de regering het schisma en de kerkelijke vervolging meer begunstigt, de uit hem ontstane bondgenootschappen met den H. Stoel meer en meer in vriendschappelijke betrekkingen treden.

NAPELS, 10 Nov. Na een vreesselijk stormweder heeft de cholera, die geheel scheen te zijn verdwenen, zich op nieuw vertoond. Die terugkomst der plaag is te meer opmerkenswaard, daar ze eergisteren twee offers eischte, welke tot de hoogere standen behoorden, namelijk een overste van het regement lijfgarde en de hertogin van San Martino.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 23 Nov. Bij de audientie, verleend aan eene deputatie der »evangelische konferentie" te Parijs, door Z. M. den Koning van Pruissen te Keulen, was sir Culling de woordvoerder en hij werd gedurende het een half uur durend onderhoud, door Zr. Majesteits goedheid geheel betooverd. Sir Culling maakte Zijne Majesteit opmerkzaam op de in verscheidene deelen van Duitschland en voornamelijk in Mecklenburg aan de gewetensvrijheid veroorzaakte krenking. De koning riep daarop (waarschijnlijk uit deelneming voor v. d. Kettenburg enz.): Het waren zekerlijk Katholieken!" (een uitroep die der koninklijke geregtigheid zeer vereert) maar helaas tot antwoord op die aanmerking des Konings zeide de deputatie: »Neen, Protestanten." Is het nu niet dezelfde belangstelling, gelijk vroeger den Madiaas betoont? Is bij genoemde audientie Mecklenburg niet in de plaats van Toskane getreden?

BELGIE.

BRUSSEL, 23 Nov. Men leest in een partikuliere korrespondentie van *le Nord*:

»Indien de onverwachte aankomst te Stockholm van een persoon als generaal Canrobert met het karakter van buitengewoon gezant bekleed, in de eerste dagen eenigermate de geestdrift der bevolking heeft kunnen gaande maken, zoo kan men thans zeggen, dat een zekere beangstigdheid voor de blijdschap heeft plaats gemaakt.

»In de afgeloopene Oktobermaand, heeft, zooals men zich herinnert, de Koning van Zweden, in navolging van den Koning van Denemarken, aan Keizer Napoleon zijn portret gezonden. De baron Knutbonde werd met de zending belast.

»Men dacht te Parijs dat de laatste de vertrouwde des Konings was, en men ondervroeg hem dus in verscheidene bijzondere gesprekken naar de gevoelens en geheime staatkunde van koning Oskar.

»Het schijnt dat de heer Knutbonde, die met de diplomatie niet zeer eigen was, verder gegaan is dan zijne instruktiën en de voorzigtigheid medebragten, en hij de fransche Regering in het denkbeeld gebragt heeft, dat de zweedsche voornemens was zich bij het westersch verbond aan te sluiten.

»Daarop volgde de zending van generaal Canrobert naar Stockholm, onder voorwendsel van den Koning het grootkruis van het Legioen van Eer te overhandigen. Maar het eerste onderhoud met den Koning deed den generaal dadelijk zien, welke Zwedens bedoelingen waren. Niettegenstaande de beloften van vergrooting van grondgebied, verklaarde de Koning in duidelijke woorden, dat hij aan de onzijdigheids politiek zou blijven vasthouden, door hem van het begin des oorlogs af met Denemarken gehuldigd. Ook bij den kroonprins is de fransche ambassadeur niet beter geslaagd."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 November.

GETROUWD (22 Nov.): A. W. Grevelink met H. van Bommel. - K. Plantenga met A. M. C. Roeleboom. - A. Lehman de Lehnsfeld met J. F. Schöne. - J. C. Duym met H. J. Bus. J. F. Ovink met M. G. Marcus. - H. P. Mol met A. M. Schuh. J. D. Toussaint met H. J. C. L. Boumeester.

BEVALLEN (22 Nov.): C. M. F. Bruyn, geb. Maldaner, D. R. C. Léon, geb. Farro, D. - L. C. A. van Loon, geb. Borski, Z.

OVERLEDEN (17 Nov.): M. G. Waardenburgh. — (19 Nov.): J. H. Kuneman, 41 j. — (20 Nov.): F. Surie, 3 m.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅞	Livorno	2/m	*f* 88⅞
»	zigt	» 56¼	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55⅞	Petersburg	»	» 1.65½
»	zigt	» 55⅞	Weenen	6 w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	*f* 34¼
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	*f* 11,70
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,85
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam	»	» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Nov. Belg. leen, 2½ pc. 53¾, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc 93¾. Spanje 1—3 pc 19$\frac{1}{16}$, Binnenl. 3 pc. 33½; Romeinen 5 pc. 81¾; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66¾

PARIJS, 23 Nov. Fransche 4½ pc. —.—; 3 pc. 65.75; 3 pc. Spanje 33¾; id. 1½ pc. 19⅞; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen. 84.

LONDEN, 23 Nov. Consols 88¾, 3 pc. Spanje buitenl. 38¾, 1½ pc. dito 19⅞; Comité-Bewijzen 4¾; Passive 5⅞ 5 pc. Rust. 95½, 4½ pc. dito 86½; 4 pc. Holl 93¼; 2½ pc id 63½; 5 pc. Sardinië 85½ Brazilië 99, 4½ pc. Peru 74½; Gren. uitg. 6¾; id. werk 19½; 3 pc. Mexiko 19½, Turkije —; 4 pc. Portugal 44; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 23 Nov. Met. 5 pc. 74¾; id. 4½ pc. 64¾; Bank-Aktiën 922; Wissel op Londen 11.2, Amst. —; Parijs 131¼; Goud 18½; Zilver 14; Nieuwe Leening 96¼.

HAMBURG, 23 Nov. Spanje 3 pc. 30¾; id. 1 pc. 18¼; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. 36.10; Londen kort 13.5¼; Weenen —.—.

FRANKFORT, 23 Nov. 5 pc. Met. 64⅞; 1 pc. Spanje binnenl. 19 5/16; id. 3 pc. 32¼; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		22 NOV. 4½ u. gebl.	23 NOV.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		62⅛	62 3/16 a	62⅛	
Dito Dito	3 "	73⅜	73½ "	73⅜	
Dito Dito	4 "	92 7/16	92⅜ "	92½	
O. I. Leening 1844	4 "	92 1/16	"		
Amortis. Syndik.	3½ "	89	"		
Handel-Maatschappij	4½ "	129	129 "		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "		"		
" Holl. Spoorw.-M.	"		"		
Obligatiën	4½ "		"		
Maatschappij van Weld.	4 "		"		
Aand. Ned. Bank	"		"		
België	2½ "		"		
Dito bij *Rothschild*	2½ "	50 1/16	"		
Frankrijk, Obligatiën	3 "		"		
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ "	19½	19 9/16 "		
Dito	3 "	38	38⅛ "		
Dito Binnenl. à 6/m.	3 "	32 13/16	32 13/16 "		
Coupon-Bewijzen		4⅜	"		
Amortisable Schuld		6 1/16	6 1/16 "		
Portugal, te Londen	3 "	40¼	40⅛ "	40¼	40 3/16
Dito Uitgestelde			"		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5 "		101½ "	101⅝	
Dito Dito 1828 en 1829	5 "		100¼ "		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 "	81⅜	"		
Dito	4½ "		86¼ "		
Dito bij *Hope*	4 "	74⅜	74¾ "		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4 "	74	74⅛ "		
Dito bij id. 5de Serie.	4 "		"		
Certifikaten te Hamburg	5 "		"		
Inschrijving in Assignat.	6 "		55⅜ "		
Certifikaten van dito	6 "		"		
Polen, Certifikaten	4 "	67⅞	"		
Dito Aand. met Lot. fl. 500		142¼	142¼ "	142½	
Oostenrijk, Metalliek	5 "	63	62½ "	63	
Dito Nationale	5 "	66⅛	65 15/16 "	66 1/16	65 15/16
Dito Nieuwe 1847	2½ "	32 1/16	32 1/16 "		
Dito 1851 en 1852	2½ "	32 1/16	32 1/16 "		
Dito Nieuwe	5 "	73	72⅞ "	72 15/16	
Dito 1854	5 "	73	72⅞ "	72 15/16	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5 "		"		
Dito	4 "	56½	"		
Aand. met Loting fl. 250	"		"		
Nieuwe dito 1854	*f*		267½ "		
Pruiss. Aand. 1854	3½ "		"		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		1¼	"		
Dito Orig.		1 1/16	1⅛ "		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 "		"		
Sardinië	5 "		"		
Denemarken, Leen. te Lond.	3 "		"		
Louisiana bij *Hope*	5 "		99⅜ "		
Braziliën	5 "		97⅜ "	97⅝	
Dito 1843	4½ "		96⅜ "		
Mexiko	3 "	18¼	18 1/16 "	18¼	18⅜
Dito Onbepaalde	3 "	18¼	18 1/16 "	18¼	18⅛
Peru	4½ "		"		
Grenada, à £ 100	2½ "	17 11/16	"		
Dito Uitgestelde		6 11/16	6⅜ "		
Ecuador à £ 100		3 7/16	3 7/16 "	3⅜	3⅜
Venezuela, à £ 100	4½ "	26	25¾ "		
Dito Uitgestelde	1½ "	11 1/16	"		
Grieken, te Londen	5 "		"		

5 pCt. Stiegl. 80⅝; Ecuador onb. 3 7/16, ⅜, ⅜; Coup. Ecuador 39, 40¼, 40¼; O. B. A. *f* 990; 4½ pCt. Braz. 89⅜.

Handel en variatie van weinig beteekenis.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt. Diskonto 4 pCt.

BERLIJN, 23 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 95½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 November.

Overzigt der Week.

Koffij. Was deze week weder zeer geanimeerd, vooral op de op alle Europesche markten plaats vindende prijsverhoogingen. Goed ord. Java blijft voortdurend zeer gevraagd, en niet onder 34 c. te koop. Ook W. I. soorten souteneren zich ten volle; W. I. soorten zijn niet onder 28½ en St. Domingo niet onder 31½ c. te bekomen.

Thee. Is op de lager gestemde Londensche markt, ook hier wat minder aangenaam. Echter blijft de stemming niet ongunstig en geven de lagere prijzen voortdurend aanleiding tot spekulatie.

Tabak. De afgeloopene week was weder zeer kalm voor Maryland-soorten; de vraag is niet vermeerderd en kunnen wij alleen den verkoop berigten van 104 vaten ex *Leila*. Java en Braziel-soorten goede kw. blijft gevraagd en werden in veiling verkocht 1161 pak Java Malang ex *Tagal* van 26 a 80½, dooreen 37¼, 1102 pak Braziel bladen Tabak ex *Zeister* van Bahia aangevoerd van 20¾ tot 32½ en van 19½ tot 24 c. dooreen a 21½ en 98 cer. Cuba van 53 a 53½.

Suiker. Behalve de eerstehands afdoening van 1250 kranj. en 1500 matten Java zeilend op hier per *Charlotte*, N° 12 a *f* 44, dus ca. *f* 8 boven Sept., kwamen geene transacties uit de hand tot stand en is de stemming van het artikel op de lagere Londensche koersen, wat flaauwer aan te nemen. — De afloop der gehoudene Veiling van 17080 kr. bij de N. H. M. hebben wij reeds vermeld, zijnde daarop alles verkocht a *f* 8 a *f* 7½ boven Sept. prijzen of ca. *f* ½ onder Taxatie. — In andere soorten ging niets van belang om.

Rijst. De Arracan of daarmede gelijkstaande soorten zijn deze week belangrijk gemonteerd, men zegt dat voor Necransee reeds *f* 9¼ a *f* 9½ besteed is en nog hooger prijzen te gemoet worden gezien. Gepelde Arracan is reeds met *f* 11½ a *f* 11¾ betaald. Van Moulmain werd de lading zeilend per *Cornelia* a *f* 9½ verhandeld. Naar Java en Java Tafel bestaat veel vraag Van eerstgemelde soort werden per *Gen. Baron van Geen* 1560 balen aangevoerd, welke echter reeds zeilend verkocht waren.

Specerijen kwamen wat meer in faveur. *Noten* genoten veel kooplust tot veilings-koursen doch zijn niet zonder een avans van 5 c. te bekomen.

In Fruiten werd niets van belang verhandeld. In veiling zijn verkocht 199 vaten nieuw rood Smirna Rozijn, van *f* 14¼ a 14¾; 73 v. klein Smirna a *f* 12¼, 14 fusten jarig Samos a *f* 13¼; 108 vtjs. Krenten van *f* 36¼ a 36⅝; 84 v. jarig Smirna Rozijn van *f* 15¾ a 16½; 70 fusten nieuw Samos van *f* 8¼ a 8⅞, en 64 b. Amandelen (in den dop) van *f* 22 tot *f* 23¼. De 70 v. jarig Smirna Rozijn zijn tot *f* 15¼ opgehouden.

Verfwaren. *Indigo.* De vraag voor dit artikel blijft aanhouden: de transactien gedurende de laatste week beloopen ruim 150 kisten Java tot zeer vaste prijzen. Per *Generaal Baron van Geen* zijn 150 kn. bij partikulieren aangevoerd, die spoedig aan de markt zullen komen. — *Cochenille* vast, op vorige prijzen; de handel daarin is echter niet groot. — *Verfhouten.* Zonder eenige transactie van belang, vonden tot vorige prijzen eenige kleine verkoopen van *Campeche* en *Geelhout* plaats. — *Harst.* 300 vaatjes heldere zijn tot onbekend gebleven prijzen verkocht, 400 vaten bruine spoedig te wachten zijn a *f* 4½ Rott. cond. te koop. — *Quercitron.* Prima Philadelphia *f* 6⅞ en Baltimore *f* 5 betaald. — *Amaril.* Prima Naxos gaat a *f* 9½ bij gerijf en *f* 9 bij partij grif en blijft nog zoo te koop. — *Divi Divi* steeds met *f* 8½ betaald en nog iets alzoo te bekomen. — *Meekrap* onveranderd met vrij goed debiet.

Sterke Dranken. *Genever* vast, Amst Proef *f* 29 a *f* 30 Andere artikelen ten volle prijshoudend. *Arak* blijft voortdurend vraag genieten doch de voorraad zoo in loco als zeilend is gering en wordt hoog gehouden. Per *Gen, Baron v Geen* werden van Batavia, meerendeels voor Rotterdamsche rek. alhier aangebragt 10 5/1 en 2 5/2 legg. waarvan 25 1 legg. reeds zeilend koopers vonden.

Metalen. *Banca Tin* wordt wat hooger gehouden en is onder *f* 74½ niet te bekomen, hoewel de vraag zich niet verlevendigd heeft. *Koper* voortdurend verlaten. *Lood* onveranderd. Spaansche beste zachte merken zeilende a *f* 16 te koop.

Huiden met zeer veel kooplust doch gebrek aan disponible partijen zijnde de meeste der nieuwe aanvoeren nog niet gelost. Java soorten vooral zwaarwigten goed gesouteneerd en gemakkelijk te plaatsen. W. I. soorten bijna niet te vinden.

Honig en Was. Geele Inl. *Was* voor Export. a *f* 87½ gedaan Havana *Honig* vast, doch in de eerste hand weinig gepasseerd, wegens gebrek aan keuze.

GRAANMARKT.

Tarwe onveranderd met weinig handel: 128 ℔ b. Poolsche *f* 605; 121 ℔ n. Vriessche *f* 518 Zn.; 124 ℔ o. dito *f* 530 aan de Zaan.

Rogge bij partij iets hooger; 119 ℔ Stockholmer *f* 400; 120 ℔ Pruissische *f* 398.

Garst *f* 3 hooger: 115 ℔ Deensche *f* 290.

Haver ruim prijshoudend; 71 ℔ Voer *f* 143.

Boekweit onveranderd: 117 ℔ Inl. Veen *f* 237.

Op 9 vaten Olie in Nov. ek. 107½ £. *Lijnzaad* een doen: 107 ℔ Catania *f* 500. *Raapolie* op 6/w. *f* 59¼; Vliegend *f* 58; 1°. Dec *f* 56¾; Mei ek. *f* 56¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 45; Vliegend *f* 43¾; 1°. Dec. ek. *f* 43½, ¾; Maart *f* 44½; April en Mei *f* 45, 44½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 53½. *Raapkoeken* per 1000 st. 120, 122. *Lijnkoeken* per 100 st. 14, 17½.

MIDDELBURG, 22 Nov. Tarwe. Puike Zeeuwsche nieuwe *f* 18, mindere *f* 17,50 a 17. gemeene en blaauwe *f* 16 a *f* 16,75 naar kwaliteit; puike jarige Walchersche dito *f* 19,25 a *f* 19,50, mindere *f* 19, puike Nieuwe *f* 18, 18,25 en 18,50, mindere *f* 17,75 a 17,50. — Rogge *f* 13, enkeld *f* 13,25 en *f* 13,50 bij uitslijting. — Gerst. Zomer is van *f* 7,65 tot *f* 7,90 naar kwaliteit gekocht. — Walchersche Witteboonen *f* 13,25 tot 13,50 naar deugd; dito Bruineboonen *f* 12 a 12,25 naar deugd; dito Paardeboonen bijna niet ter veil, en tot *f* 9,40 a 9,50 gekocht. Walchersche Groene Erwten zeer gewild van *f* 11,50 tot *f* 11,75 en de groote van *f* 12,50 tot 13 naar deugd. — Koolzaad *f* 18,25 tot 19 de Mud — Raap-Olie *f* 60,50. Patent-Olie *f* 62,50. Lijn-Olie *f* 50 per vat.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 23 Nov. Van Loenen, Henriëtte, Batavia. - Klein, Graaf van Limburg Stirum, Galatz

HELVOET, 23 Nov. Van den Bolk, Bantam, Padang. - Noordhoek, Fortuna, Villanova.

UITGEZEILD:

TEXEL, 23 Nov. Franken, Janna Adriana, Suriname. - Dijker, Cairo, (s.) Egypte.

HELVOET, 23 Nov. Logger, Jan van Hoorn, Akyab, is, wegens stilte, op de reede teruggekeerd. - Stafford, Lela, New-York. - Ritzes, Geertruida Anna, Cagliari. - Van Vliet, Courier Gibraltar.

Advertentiën.

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitg...